

Pöytäkirja

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan kokous 9.10.2024

1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kuntalain 58.2 §:n mukaan muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Esitys: Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös: Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2 Työjärjestyksen hyväksyminen

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta 9.10.2024

Esitys: Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös: Hyväksyttiin esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

3 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen 28.8. pöytäkirja on ollut neuvottelukunnalla tarkastettavana.

Esitys: Hyväksytään pöytäkirja.

Päätös: Hyväksyttiin pöytäkirja.

4 Hyvät väestösuhteet -hanke

Hyvät väestösuhteet -hanke on Uudenmaan ELY-keskuksen hallinnoima ja sen myötä on kehitetty kaksi työkalua hyvien väestösuhteiden edistämiseksi alueellisella ja paikallisella tasolla. Työkaluista tiedonkeruu- ja päättäjätilaisuustyökalu on tarkoitettu erityisesti kuntien käyttöön ja alueellinen toimintasuunnitelma hyvien väestösuhteiden edistämiseksi kaikkien eri toimijoiden käyttöön. Hanketta esittelee erikoissuunnittelija Nexhat Beqiri. Verkostokoordinaattori Petra Pulli kertoo tarkemmin Vantaalla ja Helsingissä toteutettavasta nuorten työelämäosallisuutta tukevasta mentorointimallista osana Uudenmaan alueellisen toimintasuunnitelman toimeenpanoa.

Käsittely: Projektipäällikkö **Nexhat Beqiri** avasi hyvien väestösuhteiden mallia ja kertoi työkaluista. Malli kehitettiin alun perin Pohjois-Irlannin tilannetta varten ja se otettiin Suomessa käyttöön myöhemmin, alkuun

yhdenvertaisuuden edistämiseen, myöhemmin maahanmuuttoon ja kotoutumiseen liittyen. Pohjana on jokaisen meistä kuuluminen johonkin ryhmään ja se, että riippumatta siitä mihin ryhmään ihminen kuuluu, on tärkeää, että suhteet eri ryhmiin kuuluvien välillä ovat hyvät. Hyvien väestösuhteiden mallin ulottuvuudet ovat tasavertaisina asenteet, turvallisuus, osallistuminen ja vuorovaikutus. Beqiri korosti kuitenkin vuorovaikutuksen merkitystä ja jokaisen ihmisen omaa osuutta hyvien suhteiden edistämiseen niin, ettei tapahtuisi kuplautumista.

Hankkeessa tehdään näkyväksi kuntien ja kaupunkien roolia sekä edistetään ja seurataan väestösuhteita. Keinoja ovat omakieliset tiedonkeruutilaisuudet ja niiden jälkeen pidettävät päättäjätilaisuudet, joissa eri toimijat pääsevät mukaan kertomaan mitä tekevät. Valtioneuvoston kanslian arvointiraportin mukaan tilaisuudet ovat olleet vaikuttavia. Hyvien väestösuhteiden foorumi kerran vuodessa kokoaa toimijat yhteen muodostamaan tilannekuvan. Seuraava foorumi on Hämeenlinnassa 27.–28.5.2025.

HVS-hankkeessa tehdään myös alueellisten tarpeiden mukaan painottuneet toimintasuunnitelmat rasismien torjumiseksi ja hyvien väestösuhteiden edistämiseksi. Vantaa on mukana Uudenmaan toimintasuunnitelmassa. Hankkeen päättyessäkin yhdenvertaisuuslaki ja 2025 voimaan astuva uusi kotoutumislaki velvoittavat kunnat edelleen edistämään hyviä väestösuhteita. Hankkeen mallintama työkalu tulee nettisivuille ja kuntien käyttöön ensi vuoden alusta. Sillä halutaan tukea kuntien aktiivista roolia hyvien väestösuhteiden ja kotoutumisen edistämässä ja seurannassa. Beqiri kertoi, että omakielisiä tiedonkeruutilaisuuksia on pidetty lähes sata ja päättäjätilaisuuksia 16. Vantaalla niitä ei ole pidetty, mutta sellaisia on suunnitteilla ensi vuodeksi. Vantaa sai Beqiriltä tunnustusta toimivasta järjestöyhteistyöstä ja muista väestösuhteita huomioivista toimista.

Lopuksi Beqiri muistutti, että jokaisen toimijan tekemisellä tai tekemättömyydellä on vaikutusta väestösuhteisiin ja sitä kautta myös kunnan pito- ja vetovoimaan. Hyviin väestösuhteisiin ja erityisesti vuorovaikutukseen ja siihen, että yhdessä tekemässä on ihmisiä mahdollisimman monesta eri ryhmästä, kannattaa panostaa.

Keskustelu: esille nousi mm. Helsingin kokemukset, median antama kuva väestösuhteista, väkivallattoman vuorovaikutuksen mallin hyvänä käytäntönä, eri väestöryhmien välisen vuorovaikutuksen moninaisuus sekä Vantaan kehittämiskohteet. Keskustelua syntyi myös kuplautumisesta, sen haitoista ja toisaalta myönteisenä puolena omien kuplien tarjoama turva.

Verkostoyhteistyön koordinaattori **Petra Pulli** kertoi HVS-hankkeen toimenpiteistä Vantaalla. Vantaa edistää osallisuuteen ja vuorovaikutukseen sekä työelämän monimuotoisuuteen ja syrjimättömyyteen liittyviä tavoitteita muun muassa levittämällä ja jalkauttamalla esikoululuille *Meitä on monenlaisia* -antirasistista työkirjaa, jonka valmistelua vetää Yhteiset lapsemme ry. Pulli on ollut mukana suunnittelemassa nuorten mentorointiohjelmia, jonka toteuttavat Myyrmäessä toimiva Dreamchasers ry ja helsinkiläinen Movement ry. Ohjelma käsittää nuorilta nuorille pidettävän neljän viikon työpajasarjan ja asiantuntijaseminaarin. Ideana on

rohkaista nuoria miettimään laajasti työelämää ja erilaisia mahdollisia polkuja toteuttaa omia unelmia erilaisista taustoista tulevien nuorten esikuvien avulla.

Keskustelua syntyi muun muassa työelämän tarpeista ja realiteeteista, yrittäjyydestä työllistymismahdollisuutena sekä kulttuuritaustan mukaan tehtävästä eriarvoisuutta luovasta opinto-ohjauksesta.

Esitys: Kuullaan esittelyt, keskustellaan yhdessä ja merkitään tiedoksi.

Päätös: Kuultiin esittelyt, keskusteltiin yhdessä ja merkittiin tiedoksi.

5 Hyvien väestösuhteiden huomioiminen Vantaan kaupungin ohjelmissa ja hankkeissa

Vantaan kaupunki on sitoutunut hyvien väestösuhteiden vahvistamiseen ja on mukana hankkeissa, aloitteissa ja verkostoissa, joissa haetaan keinoja hyvien väestösuhteiden vaalimiseen ja edistämiseen. Tavoitteita on kirjattu mm. kotouttamisohjelmaan ja Integrating Cities -peruskirjaan. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan tehtäväksi on määritelty osallistuminen etnisten suhteiden edistämiseksi tarkoitettujen ohjelmien valmisteluun ja toimeenpanon arviointiin. Monikulttuurisuusasiain päällikkö Hannele Lautiola kertoo hyvien väestösuhteiden edistämisestä, seuraamisesta ja mittaamisesta Vantaalla.

Käsittely: Lautiola tarkasteli hyviä väestösuhteita kotoutumisohjelman ja siihen kytkeytyvän Integrating Cities -peruskirjan kannalta. Kotouttamisohjelman päämäärään *Kaupunki päätöksentekijänä ja osallisuuden edistäjänä* sisältyy monia toimia, joilla maahanmuuttaneiden osallisuuden kokemusta pyritään vahvistamaan. Ne osaltaan edistävät HVS-hankkeen tavoitteita. Hän kertoi esimerkkeinä mm. vuoden lopussa päättyvän SMILE-hankkeen ja Tsemppari-toiminnan, joka on ollut tärkeä (toivoa jatkorahoituksesta on), ja kutsui neuvottelukunnan SMILE-hankkeen loppuseminaariin Heurekaa 12.12. Vantaalla on myös tehty monia innovaatioita kuten esim. Luetaan yhdessä ja Naapuriäiti-toiminta. Hän totesi, että hyvät väestösuhteet kuuluvat monille kaupungin toimijoille ja vieraskielisiä on kuultava lakisääteisestikin, mutta kaikkien asukkaiden kuulemisesta ollaan vielä kaukana. Myös seurantamekanismeja tarvitaan. Lopuksi Hannele esitti neuvottelukunnan pohdittavaksi, mitä huolenaiheita on ja mitä niiden suhteen pitäisi tehdä.

Keskustelu: esille nousi muun muassa Eurocitiesin hyvien väestösuhteiden seurantaindeksi, kaksisuuntainen kotoutuminen, kantaväestöön tutustumisen ja kielitaidon harjoittamisen hankaluudet, kohtaamisten mahdollistuminen esimerkiksi avoimissa päiväkodeissa, harrastuksissa ja yhteisöllisissä olkkareissa. Todettiin, että tarvitaan sekä kohtaamisia että omia kuplia.

Esitys: Kuullaan esitys, keskustellaan yhdessä ja merkitään tiedoksi.

Päätös: Kuultiin esitys, keskusteltiin yhdessä ja merkittiin tiedoksi.

6 Kulttuuriseppä-raadin valitseminen

Vantaan kaupunki jakaa vuosittain Kulttuuriseppä-tunnustuksen monikulttuurisessa itsenäisyyspäiväjuhlassa 6.12. Palkinto myönnetään toimijalle, joka on edistänyt omalla työllään, teoillaan ja asenteellaan kulttuurien välistä ymmärrystä ja vuorovaikutusta Vantaalla. Vantaan 50-vuotisjuhlavuonna 2024 haussa on toimija, joka on edistänyt yhteisöllisyyttä ja tuonut yhteen asukkaita erilaisista taustoista. Tunnustuksen saajasta päättää raati, jossa on mukana kaksi monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan edustajaa, mies ja nainen.

Esitys: Valitaan kaksi monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan edustajaa Kulttuuriseppä-raatiin ja merkitään tiedoksi.

Päätös: Neuvottelukunta päätti valita Kulttuuriseppä-raatiin kahden sijaan neljä edustajaa, jotta kaikki halukkaat pääsevät mukaan. Edustajiksi Kulttuuriseppä-raatiin valittiin Petriina Punna, Ellen Pessi, Janne Viljanen ja Ahti Tenhunen. Koordinaattori kutsuu raadin koolle hakuajan päätyttyä. Merkittiin asia tiedoksi.

7 Vuoden 2025 kokousaikataulu

Ehdotukset kokouspäiviksi:

22.1.

26.2. Vantaan, Keravan ja hva:n neuvottelukuntien yhteiskokous (päivämäärä ei vielä varmistunut)

26.3.

Huhtikuussa vaalirauha, kunta- ja aluevaalit 13.4.

11.6. Kauden päätöskokous

Valtuustokauden vaihdos, uusi valtuusto aloittaa 16.6.

3.9. Kauden aloituskokous

8.10.

12.11.

10.12.

Esitys: Keskustellaan ja päätetään vuoden 2025 kokouspäivät.

Päätös: Keskusteltiin ja päätettiin, että vuoden 2025 kokouspäivät ovat seuraavat:

22.1.

26.2. Vantaan, Keravan ja hva:n neuvottelukuntien yhteiskokous (päivämäärä varmistunut)

26.3.

Huhtikuussa vaalirauha, kunta- ja aluevaalit 13.4.

11.6. Kauden päätöskokous

Valtuustokauden vaihdos, uusi valtuusto aloittaa 16.6.

3.9. Kauden aloituskokous

8.10.

12.11.

10.12.

8 Kaupungin toimialojen, Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ja poliisin ajankohtaiset asiat

Toimialojen ja poliisin edustajat kertovat lyhyesti monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaa mahdollisesti kiinnostavista ajankohtaisista asioista.

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala / Kasvupalvelut

Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen rakentaminen jatkuu.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala

Mercuriassa järjestettiin tutustumistilaisuus, jossa oli mukana 200 henkeä ympäri Suomea. Kolmiportainen tuki poistuu ja sen sijaan on tulossa kielellinen tuki ja ennakkoiva tuki. Käytännön toteutus vaatii ison työn. Kokonaisuuteen sisältyy S2-valintaprosessin terävöittäminen.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala

Kielivähemmistöjä edustavat yhdistykset järjestävät Juhlavuoden dialogeja osana strategiavalmistelua teemalla *hyvä arki Vantaalla*. Osaamiskampusta valmistellaan laajassa yhteistyössä. Aikuisopisto on myös mukana valmistelemassa TE25-uudistusta. Hyvänä puolena mainittakoon, että kotoutumiskoulutuksiin on tulossa valtionosuudet. Aikuisten perusopetus siirtyy uudistuksessa kokonaan aikuisopistolle.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue

Kotoutumista tulevaisuuden palveluissa pilotoidaan Mukaan-malli, jossa vastaanottotiimi voi lähteä asiakkaan mukaan tutustumaan palveluihin kuten kirjastoihin, järjestöihin jne.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta

Keskustelua neuvottelukuntien yhdistämisestä käyty. Yhdistäminen on kariutunut, sillä Kerava ei halua sitä. Muuta listan ulkopuolista keskustelua käytiin neuvottelukunnan kokoonpanon kehittämisestä esimerkiksi ottamalla mukaan yhdistyksiä ja kotoutumisen kannalta tärkeitä tahoja.

Itä-Uudenmaan poliisi

9 Tiedoksi merkittävät asiat

Vantaan teot valtioneuvoston rasminvastaisessa kampanjassa ovat: 1. Toteutamme ylimmälle johdolle koulutusta hyvien väestösuhteiden johtamisesta ja 2. Vantaan kaupunki hakee mukaan THL:n kiihdyttämöön.

<https://toimirasismiavastaan.fi/>

Vantaan kaupungin turvallisuuskysely on auki koko lokakuun:

<https://www.vantaa.fi/fi/ajankohtaista/uutinen/vastaa-vantaan-kaupungin-turvallisuuskyselyyn>.

Cultura Week -konferenssissa 29.10. suomen venäjänkielisten kuulumisia ja keskustelua medialuottamuksen merkityksestä kotoutumisessa: <https://www.culturaweek.fi/fi/tapahtumat/konferenssi>.

Neuvottelukunnan jäsenet voivat liittyä [Hyvät väestösuhteet -hankkeen postituslistalle](#), jota kautta saa kutsuja tilaisuuksiin.

10 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Ellen Pessi päätti kokouksen klo 19.49. Seuraava kokous pidetään keskiviikkona 13.11.2024 klo 17. Kokouksessa suunnitellaan ensi vuotta ja jatketaan keskustelua neuvottelukunnan toiminnan ja kokoonpanon kehittämisestä. Koordinaattori selvittää, onko mahdollista saada evästystä Tampereen tai Turun vastaavista neuvostoista.